

„Народ, излази свакога дана по подне.“

Штампариа се налази у Франковој улици бр. 20.

Власник
КРСТА Ђ. МИЛЕТИЋ

НАРОД

Рукописи се не враћају.

Огласи и белешке наплаћују се по погодби.

Редакција је у улици Франковој бр. 20.

Главни уредник
ДРАГ. С. ГОГИЋ

О МАЋЕДОНИЈИ

II.

Овај проналазак послужује као база потоњим студијама, које су довеле до следећих резултата: данас се сматрају се уопште Македонци као народни словенски слојеви, који спречени у њиховом развитку због вековног ropства под Турцима, остали су у назад за велики број година од Бугара и Срба, како у народној свести тако и у лингвистичком развићу, па се могу инкорпорирати једноме или другоме ових сродних двају културних средишта, да би се онда лако претопили или у Бугаре или у Србе. У прилог ове тезе ево неколико доказа од стране непристрасних испитивача, не из година између 1840 и 1877 али из врло блиске једне епохе. Док Аустријанац Хрон, још 1890, није веровао чисто српском карактеру Македонаца, његов саплеменик Сакс каже да је тачно одвајање Срба у Македонији у толико немогућније што тамо има спорних Србо-Бугара и македонских Словена чије су етничке разлике сумњиве (1908.) Глумецки, Аустријанац као и прва два друга писао је 1907:

„Словенски елементи Македоније одавна су изгубили одређени бугарски карактерили специфични српски карактер. Раса и језик били су под утицајем више векова, тако да су Македонци постали мешавина народа недовољно српских, али које Бугари не могу тражити за себе; с друге стране, они нису толико бугарски да не би могли по потреби бити сматрани као Срби.“

Немац Каниц говори о многобројним хришћанским Србима који се налазе на територији између Прилепа и Охридског језера каже:

„Због тога што су они врло смешани са Бугарима и што их сматрају као такве, и због тога што они говоре једно мешовито наречје бугарско-српско, које није још анализовано са довољно непри-

страсности, ове Србе Хришћане траже за себе и Бугари и Срби (1914).

Славни немачки византолог, балкански познавац и ајрикс Гелцер, каже овако:

„Призор жестоких распри између словенских научењака у питању да ли су извесни окрузи источне Македоније српски или бугарски, производи неодољиво комичан утисак. И само становништво није у стању да одговори на ово питање.“ (1900).

Барбулеску, професор словенске филологије на Јашком универзитету, доказује:

„Срби имају толико исто разлога да тврде да је македонски језик српски колико Бугари да то поричу.“ (1912).

Најдослед, руски писац Александар Амфионов, каже ово о питању Македонаца:

„Они нису ни Срби ни Бугари, него словенски домородни народ, који говори један прост језик са сопственим својим кореном, и који садржи све услове да постане развијенији језик подобан да врши свој утицај, који би му словенска цивилизација наметнула“ (1912).

Зашто г. Ризов прелази тако упорно кутке преко лингвиста и етнолога, који су се занимали македонским питањем после 1877? Зашто му је немогуће цитирати бар само једног непристрасног научара, који би се могао озбиљно узети у обзир, и који би могао успешно послужити да се докаже чисто бугарски карактер Македоније?

ЗВЕЗДИЦЕ

Из писма са фронта:
Звездице вам лепо сјаје,
само се понекад угасе...
Баргантин

ПРЕД ПАДОМ ТРЕСТА

Лондон 25 авг.
Тајс коментарише италијанско напредовање према Трсту и каже: Италијански фронт почиње да добија све више важности од почетка офанзиве, јер има за циљ да

се освоји ова велика јадранска варош.

Заузимање великог утврђења Хермаде само је питање неколико дана и онда ће се италијанска војска наћи управом према мору.

Италијанска војска спрема нам велика изненађења. Она се показала у овој општенарној војској италијанској италијанској војска.

ПОБУНЕ У БУГАРСКОЈ

Париз 25. августа

Балканска Агенција саопштава нове детаље о побунама у разним крајевима Македоније и чак у неким срезовима старе Бугарске. Један бегунац, родом из тиквешког округа, изјавио је француским војним властима да су била поолата два батаљона бугарског петог пука, у коме је он био, да угуше устанак у тетовском округу. Други заробљеници причају да су устаници у старој Бугарској запалили варош Босилград.

Ова појава у старој Бугарској у толико је значајнија, што су устаници из ових бугарских крајева, који су на овај начин показали заједницу тежња са Србима, они исти који су Берлинском Конгресу узалуд слали молбе, да се присаједине Србији а не Бугарској.

МУШКИ ЗАКТЕВ ПРАВА

Царих, 25 августа

Из Загреба стижу нови детаљи о манифестацији пред Хрватском Сабором, коју су приредили српско-хрватски посланици у корист уније Срба, Хрвата и Словенаца.

„Воља свих Југословена јесте, да се уједине и ослободе од сваке стране власти — узвикнуо је посланик Анте Павелић у име свих српско-хрватско-словенацких. Ми не можемо бити задовољни обећањем о демократизацији, које нам је дао хрватски бан, у име аустро-угарске владе. Ова обећања у ствари имају само један циљ: да из душе хрватског народа привремено уклоне ову идеју, која превлађује код њега и која моћно обухвата све, као и све народе у цивилизованом свету, идеју о праву коју имају сви народи да слободно управљају собом. Без остварења овог принципа, да народи имају право да

управљају својом судбином, није могуће створити демократизацију јавног живота. Ми хоћемо уједињење свих Југословена, Срба, Хрвата и Словенаца у једну једину слободну државу и ова ће се унија створити с вољом или против воље Мађара“

Ову цитирају италијанска је поздравила словенска етница у Сабору. У загребачким листовима цензура ју је избрисала.

АУСТРИЈСКА ФЛОТА

Царих, 25 августа

Према вестима из Беча, поморски аустријски кругови јако су узнемирени за судбину аустријске флоте у цуљском пристаништу, због честог бомбардовања са италијанских авиона. Приликом последњег бомбардовања уништено је више ратних лађа и великих јавних зграда.

СТАЊЕ У СРБИЈИ

Крф, 25. августа

Према више подједнаких извештаја, које је српска влада добила са разних страна, како из окупиране Србије тако из окупираних земаља, унутрашња ситуација у Србији сваког часа је све трагичнија.

Освајачи су одузели све изворе за исхрану и реквизирали целу нову жетву. Стотине хиљада жена, старца и деце траже помоћ, која им се

Трећа година ратовања

Према утврђеном плану, чије извршење Немци нису могли никакo пореметити, француско-енгелске трупе прелазе на помолу треће године ратовања, 1 јула 1916, у офанзиву и отпочињу битку на Соми. Већ првих дана Немци, пред силним налетом, одступају, остављајући Савезницима богат плен: до 20 јула Англо Французи имају преко 26 00 заробљеника.

Ипак Немци, који се на Сому повлаче у потпуном нeredу, са силном жестином прелазе 11 и 12 јула, на Вердену, у контранапад, али који је, и ако је био успешно отпочео, ускоро потпуно сломен. На том делу фронта задобијају Савезници доста терена 17 и 18 августа и Верден који је постао гробница за 50000 Немаца, спасен је — Ова се победа допунује 24 октобра, када је исправљена француска линија и заробљено 4000 људи.

На Соми се за то време наставља битка у корист Савезника.

даје у врло недовољној мери.

Брашна, масти, сејтлина, поврћа и пиринча потпуно нека готово на целој српској територији. Одело и ципеле не могу се наћи, осим по негде и по цени, да их становништво, после три године реквизиције и плачке, нико не може набавити.

Што се тиче српских заробљеника и интернираних њихова је судбина још гора, јер осим оскудице њих пустоше и болести.

КАДОРНА

Царих, 25. авг.

Пишући о војној ситуацији на италијанском фронту, мајор Морат са највећом хвалом пише о генералу Кадорни. Он му признаје активан дух и генијалност и назива га великим генералом. Најзад завршава: Италија се може радовати, што има на челу своје војске једног италијанског Хинденбурга.

ЈЕВТИН ЖИВОТ

Рим, 25. авг.

О несносном животу у Аустрији најбоље се може судити према овом телеграму из Лугано: У Аустрији се цак белог брашна продаје до 2000 круна. Цена свињског меса је 16 круна а маст се дели по 60 грама недељно на једно лице. Штофована пема а пар добрих ципела не може се добити испод 140 круна.

У целом овом периоду операција заробљено је око 75000 војника.

Зима прекида битку, која још није довршена. Савезници се спремају за нови, одлучан удар, а Немци отпочињу организовање чувене Хинденбургове линије.

За време овог примудног примирја француске трупе су ипак направиле један велики успех. 15 децембра, пробиле су, северно од Вердена, непријатељски фронт на ширини од 10 километара и за двадесет четири сата заузеле велики теренски комплекс и заробиле око 12000 људи.

При крају овог периода операција линија немачка правила је један велики језик јужно од Араса. Савезници, продужујући своју офанзиву још првих дана 1917, теже, пре свега, да скрешу овај језик. Успеша се, да се после сувоких борби, преко целог јануара и фебруара, заузме постепено парче по парче терена и да се отме 17. марта Балон.

Немци се и даље одуширу, али безуспешно. На линији од 130 километара од Араса до Соасона, они се повлаче у току целог марта, паљећи, рушећи, плачкајући, пустошећи и систематски уништавајући све за собом.

То је чуден звелелик ма невар Хинденбургов, после кога су Савезници допрли до Сен Кантена, ослободивши масу села, а који је имао, према писању немачке штампе, потпуно да упропасти савезничку офанзиву.

Међутим, Савезници су прогучали алдију.

Априла 9. Енглез су напали на немачке позиције јужно од Ланса до југа Араса, отели гробени Виши и неколико села, заробили 13.000 људи, и за три дана запленили 166 топова.

Маја 4. 5 и 6 нова офанзива француска; тада су Французи овладали највећим делом гробена Шен де Даи. Концем маја Французи су прогучали позиције на исток од Шевра, а у Шампањи се учврстили на линији високо јужно од Нороја и Моронвилера.

Енглез су такође за ово време прогучали акцију и, после успеха на Виши, заузел масу села и неколико вароши. Превосећи битку више на север, Енглез су извршили 7 јуна сјајан напад између Дува и виса Сорела и том приликом, за неколико сати, заузеле утврђене Месви Ви чет које доминира Епром и прави утисак неосвојиве тврђаве. — За време ових операција Енглез су, у току маја и јуна, заробили око тристајест хиљада људи.

Укупан резултат операција на француско енглеском фронту за прошлих дванајест месеци тај је, да је непријатељ натеран да једном за свагда напусти идеју о свом походу на Париз и да пређе у дефанзиву на целом фронту. Сем тога, непријатељ је одбачен на Артоа, на Сони, на Елу. На дана у дан непријатељ је покушавао, ангажујући своје најбоље трупе, да пређе у офанзиву али готово без икаква успеха.

Немци су и сами признали, да су у битци на Сони трупе савезничке биле у огромној надмоћности: у авиатци, артиљерији, мунџији и ефективима. То показује и нова савезничка офанзива у Фландрији, која је отпочела на крају треће године рата.

Трофеји за прошлих дванајест месеци, који најбоље показују моћ Савезника, они су: 165000 војника, 3560 официра, 948 топова тешких и пољских, 780 топова рововских и 2550 митраљеа.

КРАТКЕ ДЕПЕШЕ

Цирих. — Према тачним обавештењима Немачка је имао да свега до 220 сумарно.

Атина. — Чланови Ламбросовог кабинета јуче су се савезовали о одбрани на тужбу у Скупштини.

Цирих. — Немачка штампа и даље напада канцелара. Очекује се криза у влади.

Њујорк. — Едјсон је дуго разговарао са Вилсоном и поднео му неке проналаске, који хогу имати утицаја у рату.

Керн. — У Карлсруе бесни дивантерија. У области Шотел власти су затвориле пекарнице и ресторание због зараде.

СУХОМЛИНОВ НА СУДУ

Петроград 23 авг.

У Сухомлиновом процесу велики војвода Сергије Михайловић, главни инспектор артиљерије, изјавио је, да је он 1907. године израдио један план за преоружање артиљерије, на коме се међутим није

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМАННИКЕ

Јака артиљеријска акција близу Серни. На фронту где одбијена су два немачка напада, један код Бенси Бае а други код млина Лафо.

— Једном споредном успелом операцијом, јужно од Бовете, добили смо неколико заробљеника. — Северно од Ремса ушли смо у прве непријатељске линије.

У Шампањи, на сектору брега Менила, зашипали смо артиљеријом предње немачке линије и непријатељ није могао да напада. — На двама обалама Мезе узајамна артиљеријска ватра. — У Лорену, северно-источно од Лимеа, одбили смо један немачки напад.

Источна војска. — У области Дова-Тепе, источно од Дојранског језера, одбијена су два бугарска напада. У једном од њих учествовало је више чета, од којих су енглеске трупе заробиле известан број са једним официром. На Вардару доста жива артиљеријска борба с обе стране, нарочито на левој обали где је британска артиљерија била врло активна.

ЕНГЛЕСКИ КОМАННИКЕ

Званично се јавља да је око 20 непријатељских аероплана летело ноћу између 22 и 24 августа над јужном обалом Енглеске. Они су бацили више бомба у области Лондона и на више тачака на обали. Има 9 убијених и 46 рањених. Један од тих апарата оборен је.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМАННИКЕ

Упорне борбе воде се око брда Сан Габријел, али су у ноћ 23. августа Италијани заузели брег са западном и јужном падином, заробивши 1600 људи.

ништа раоило до 1913. Велики војвода каже, да је Сухомлинов складицао на страну све личне рапорте, које су подносили војни шефови цару и да је спречавао да се набаве нови топови у Шнајдеровој фабрици.

Бивши министар трговине и индустрије Зимачев такође је сведочио.

Генерал Михаелзон, бивши руски војни аташе у Немачкој од 1906 до 1911 рекао је, да је он јавио министарству војном о немачким војничким припремама и да је саопштио техничке детаље о наоружању немачке војске. Руски министар војни знао је да се Немачка спрема за рат још у 1909, а затим у 1913 години.

Италијани су напредовали и у кланцу Сан Даниело и Сан Габријелу.

Североисточно од Гориче борба траје и даље. Заробили смо јуче 26 официра и више од 300 људи. На Красу смо у противнападом одбили. Задобили смо више од 200 заробљеника.

РУМУНСКИ КОМАННИКЕ

У правцу Черновица непријатељ и даље напада и био је заузео два утврђена виса, али смо га противнападом одбили. Задобили смо више од 200 заробљеника.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

ПАЗИЗ. — Француска штампа види у Вилсоновом одговору на Папине предлоге захтев да се Кајзер уклони.

ПЕТРОГРАД. — Руска флота у Балтичком мору, узела је јаког учетка у борби у области Риге.

БЕРН. — Берлинер Тагеблат сазнаје да ће Немачка оговорити на Папину ноту идуће недеље.

ЛОНДОН. — Дописник Рајтерове Агенције јавља из главног британског штаба: Од синоћ у 19 сати ситуација код Ланса је релативно мирна. За мање од 12 сати, Канађани су одбили десет немачких напада и задржали своје положаје. Непријатељ, привућен да крене напред своје резерве отворене, претрпео је тешке губитке. Наши пак губици били су напротив врло мали и поред јаке непријатељске артиљеријске ватре.

РИМ. — Кориере дела Сера има овај телеграм са фронта: Битка се наставља са жестином северно-источно од Гориче. Артиљерија наноси

страшне губитке непријатељу. Јуче је нашом ватром растерано више оделења на сектору северно од линије између Кастањевиле и Корита. Непријатељ није могао прелазити у нападе због јаке активности наше авијатике.

ПАЗИЗ. — Амбасадор Сједињених Држава у Паризу, јуче је предао у ратној школи златну палму маршалу Жофру. Њу је послала варош Њујорк победиоци на Марни.

ПАЗИЗ. — Према једном телеграму из Петрограда бивши руски председник владе Штурмер умро је у Петрограду.

ПАЗИЗ. — Из Петрограда јављају, да ће Терешченко, руски министар спољних послова, посетити Париз и Лондон у току овог месеца.

АТИНА. — „Естија“ објављује једно ново писмо из Беча, које је донео један грчки дипломата. У њему се каже: Писмо више не постоји. Једва може да се нађе масти и масла. Прошта зима била је изузетно ладна, а угла нека ни мало. Пдућа зима биће још страшња. Ко има много новаца још може живети. Одело кошта 100 до 400 круна.

ЦИРИХ. — „Берлинер Тагеблат“ пише, поводом Вилсоновог одговора Папи, да ма колико Вилзон желео да демократише Немачку, она ће ипак остати територија забрањена за странце.

ПАЗИЗ. — Кадг. Рибо буде завршио преговоре са парламентарним личностима он ће поднети председнику републике оставку целог кабинета и примиће се састава нове владе. У случају да се у овим преговорима успе, председник владе представиће нову владу у скупштини и сенату 5. септембра.

ЛОНДОН. — „Дејли Телеграф“ јавља, да се на првој седници социјалистичке међусавезничке конференције испитивао начин како да се добију пасоши за делегате који ће ићи у Штокхолм. Међусавезничка конференција покушава да утврди одговорност за рат.

БЕРН. — Према последњим вестима из Цириграда, тамо је ситуација ужасна. Много жена, без средстава за живот, стављају децу на улице. До сада је већ прикупљено око 2000 у школи Харбије и подељено међу богате Турке, под изговором да их васпитају, а у ствари да их преведу у Ислам.

АТИНА. — Једна визиока грчка личност износи у листу „проодос“ да су убиство Јусуф Изедина организовали

младотурци. Он је био успео да придобије више виших официра из дарданелског гарнизона, да се мореузи предаду Енглецима, чим први пут они нападну.

ЛОНДОН. — Пошто је за јуче заказана седница Финског Сабора, руске трупе су рано изјутра поселе зграду Сабора. Више социјалистичких посланика покушали су после подне да уђу у Сабор, али су спречени. Председник Сабора протествовао је код гувернера.

ПЕТРОГРАД. — Керенски је отишао на фронт код Риге и држао је трупама један силан говор. Корнилов управља операцијама на фронту Риге. Више козачких пукова похваљени су дневном наредбом за храброст у последњим борбама.

Петроград. По наредби Провизорне владе даје се женама право на државну службу под истим условима, које имају и људи.

ЛОНДОН. — Телеграми из Амстердама доводе изводе из коментара немачких листови о одговору председника Вилсона на Папине предлоге за мир Немачка штампа оптужује Вилсона, да он дактује Немачкој њено унутрашње уређење. Једино „Фарверк“ признаје искрено држање председника Сједињених Држава.

ЦИРИХ. — „Везер Цајтунг“ сазнаје да се канцелар вратио са фронта, са овлашћењем да образује једну слободну комисију, која ће са одобрењем круне претворити Елзас и Лорен у независну федеративну државу.

ПЕТРОГРАД. — После московске конференције постало је у Америци добро расположење према Русији и то ће допустити Провизорној влади да може закључити зајам.

ЛОНДОН. — Према једној депеши из Беча пољска легија употребиће се против велике италијанске офанзиве. Она је стављена под непосредном аустроугарском командом.

ПЕТРОГРАД. — Документима је утврђено, да је Сухомлинов поручио код једног друштва гранате за 7 милиона рубаља, и ако је знао да друштво није у стању да их лиферије.

МАЛИ ОГЛАСИ

ХОТЕЛ „АЛЕКСАНДРИЈА“ налази се у непосредној близини хотел „Телеграфа“ и једини је, који је у том крају остао после пожара. Српска кујна, собе на расположењу. Препоручује Атанас Атанасијевић, хотелијер. 8-8

Милорад Алексић, обвез. поштански служитељ има карту од жене Данице и њену фотографију са децом код арт. потпоручника Гадоја Р. Вучковића п. бр. 801 1—